

20 Απριλίου, 1994

[ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΗΣ, Δ/στής]

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 146 ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

ΜΙΧΑΛΑΚΗΣ Σ. ΣΧΙΖΑΣ,

Αιτητής,

v.

ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΛΕΜΕΣΟΥ ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ,

Καθ' ων η αίτηση.

(Υπόθεση Αρ. 26/93)

Προσφυγή βάσει του Άρθρου 146 του Συντάγματος — Αντικείμενο —
Εκτελεστές διοικητικές πράξεις — Πράξεις εκτελέσεως — Χαρακτηρι-
στικά.

- 5 Οδοί και Οικοδομές — Κατασκευή πεζοδρομίων — Διαδικασία — Άρθρο
17 του περί Ρυθμίσεως Οδών και Οικοδομών Νόμου, Κεφ. 96 — Πρά-
ξη εκτελεστή αποτελεί η αποκρουστάλλωση της υποχρέωσης καταβολής
της αξίας των πεζοδρομίων που γίνεται με την δημοσίευση της απόφα-
σης του Υπουργικού Συμβουλίου στην Επίσημη Εφημερίδα βάσει του
10 Άρθρου 17(7) — Δημοσίευση που γίνεται βάσει του Άρθρου 17(9) του
Νόμου δεν αποτελεί εκτελεστή διοικητική πράξη.

15 Με την παρούσα προσφυγή προσβλήθηκε η απόφαση του Δήμου με
τη οποία κλήθηκε ο αιτητής να καταβάλλει το συνολικό ποσό των
ΛΚ6.984,32 για αξία κατασκευής πεζοδρομίων μπροστά από τα οικο-
πεδά του στη Λεωφόρο Αρχιεπισκόπου Μακαρίου Γ' στη Λεμεσό.

20 Οι καθ' ων η αίτηση πρόβαλαν προδικαστική ένσταση ότι η προ-
σβληθείσα απόφαση ήταν πράξη εκτελέσεως και όχι εκτελεστή διοικη-
τική πράξη, εφόσον εκείνη είχε δημοσιευτεί στην Επίσημη Εφημερίδα
της Δημοκρατίας από το 1987.

25 Το Ανώτατο Δικαστήριο απορρίπτοντας την προσφυγή, αποφάσισε
ότι:

Η αναθεωρητική δικαιοδοσία του Ανωτάτου Δικαστηρίου περιορίζεται στον έλεγχο της νομιμότητας εκτελεστών διοικητικών πράξεων. Εκτελεστή είναι μια πράξη με την οποία δηλώνεται η βούληση ενός διοικητικού οργάνου και η οποία αποσκοπεί στην παραγωγή ένομου αποτελέσματος, με το οποίο να δημιουργείται, τροποποιείται ή καταργείται μια υπάρχουσα νομική κατάσταση, δηλαδή είναι δικαίωμα ή μια υποχρέωση διοικητικού χαρακτήρα. Επίσης θα πρέπει να είναι δυνατή ή άμεση εκτέλεσή της διά της διοικητικής οδού. 5

Η ευθύνη του αιτητή για πληρωμή της αξίας κατασκευής των πεζοδρομίων μπροστά από τα οικόπεδά του, αποक्रυσταλλώθηκε όταν η ένστασή του είχε απορριφθεί από του Υπουργικό Συμβούλιο και δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα η σχετική γνωστοποίηση. Έστω και αν υποθεθεί ο αιτητής δεν το πληροφορήθηκε, γιατί δεν αναφερόταν το όνομά του στη γνωστοποίηση για να αντιληφθεί ότι τον αφορούσε, ο αιτητής πληροφορήθηκε την απόρριψη της ένστασής του, με την επιστολή που του έστειλε ο Δήμος Λεμεσού στις 15.2.90, αλλά και πάλιν ο αιτητής παρέλειψε να καταχωρήσει προσφυγή, δεν είναι εκτελεστή διοικητική πράξη, δεδομένου ότι δεν παρήγαγε ένομα αποτελέσματα με τα οποία να δημιουργείται, τροποποιείται ή καταργείται μια υπάρχουσα νομική κατάσταση, δηλαδή ένα δικαίωμα ή μια υποχρέωση διοικητικού χαρακτήρα. Αυτή η υποχρέωση δημιουργήθηκε νωρίτερα και δεν προσβλήθηκε. Η προσβαλλόμενη δημοσίευση δεν είναι τίποτε άλλο παρά μια πράξη εκτέλεσης και στερείται εκτελεστού χαρακτήρα. 10
15
20

Η προσφυγή απορρίπτεται χωρίς έξοδα. 25

Αναφερόμενες υποθέσεις:

Kythreotis v. Republic (1965) 3 C.L.R. 437, 30

Kolokasides v. Republic (1965) 3 C.L.R. 542,

Nemitsas Industries Ltd v. Municipal Corporation of Limassol a.o. (1967) 3 C.L.R. 134, 35

Republic v. Demetriou a.o. (1972) 3 C.L.R. 219,

Ioannou v. Republic (1986) 3 C.L.R. 1661. 40

Προσφυγή.

Προσφυγή εναντίον της απόφασης του Δήμου Λεμεσού με την οποία καλούσε τον αιτητή να καταβάλλει το συνολικό ποσό των

ΛΚ6.984,32, διά αξία κατασκευής πεζοδρομίων μπροστά από οικοπέδα του στη Λεμεσό Αρχιεπισκόπου Μακαρίου Γ' στη Λεμεσό.

5 Ν. Πιριλίδης, για τον Αιτητή.

Γ. Ποταμίτης, για τους Καθ'ων η αίτηση.

Cur. adv. vult.

10 ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΗΣ, Δ.: Με την παρούσα προσφυγή ο αιτητής προσβάλλει την εγκυρότητα της πράξης και/ή απόφασης και/ή γνωστοποίησης του Δήμου Λεμεσού, που δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας ημερ. 6.11.92, υπ' αρ. 3568, δυνάμει της οποίας ο Δήμος Λεμεσού καλούσε τον αιτητή να καταβάλει το
15 συνολικό ποσό των £6.984,32, διά αξία κατασκευής πεζοδρομίων έμπροσθεν των οικοπέδων του επί της Λεωφόρου Αρχιεπισκόπου Μακαρίου Γ', στη Λεμεσό.

20 Ο Δήμος Λεμεσού, καθ'ων η αίτηση 2, με γνωστοποίησή του αρ. 3346, που δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας ημερ. 20.12.85, αρ. 2099, κοινοποίησε την απόφασή του για την κατασκευή των πεζοδρομίων και σε πίνακα στη γνωστοποίηση, αναφέρθηκαν όλες οι λεπτομέρειες που προβλέπονται από το Νόμο.

25 Στις 17.2.86 ο αιτητής υπόβαλε ένσταση και ο Δήμος Λεμεσού, μετά την εκπνοή της περιόδου που ορίζεται από το Νόμο για υποβολή ενστάσεων, έστειλε μέσω του Επάρχου Λεμεσού στο Υπουργικό Συμβούλιο, αντίγραφο της απόφασης που δημοσιεύθηκε στη
30 γνωστοποίηση με αντίγραφα των σχεδίων, προδιαγραφών και προσμετρήσεων και τις ενστάσεις, που υποβλήθηκαν.

Το Υπουργικό Συμβούλιο απόρριψε την ένσταση και ενέκρινε τα σχέδια, προδιαγραφές και προσμετρήσεις, που αφορούν τα πεζοδρόμια της Λεωφόρου Αρχιεπισκόπου Μακαρίου Γ', απόλυτα (χωρίς όρους).
35

Η απόφαση και έγκριση του Υπουργικού Συμβουλίου δημοσιεύθηκαν στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας ημερ. 4.12.87, Παράρτημα 3, Μέρος II, τόμος II, αρ. γνωστοποίησης 1828, σελ. 1576, και σύμφωνα με τις πρόνοιες του άρθρου 17(7) του Περί Ρυθμίσεως Οδών και Οικοδομών Νόμου (Κεφ. 96), κατέστησαν δεσμευτικές για
40 το Δήμο Λεμεσού και για τους επηρεαζόμενους ιδιοκτήτες, συμπεριλαμβανομένου του αιτητή.

Στις 9.10.89 ο αιτητής έστειλε στο Δήμο Λεμεσού επιστολή με την οποία αναφερόταν στην ένστασή του και παραπονιέτο γιατί δεν έλαβε απάντηση, ότι η κατασκευή των πεζοδρομίων προχώρησε και σχεδόν είχε ολοκληρωθεί και ζήτησε να του επιβεβαιωθεί και εγγράφως η απαλλαγή του από οποιαδήποτε υποχρέωση σαν αποτέλεσμα της εκτέλεσης των πιο πάνω εργασιών. 5

Ο Δήμος Λεμεσού απάντησε με επιστολή του ημερ 15.2.90, με την οποία πληροφόρησε τον αιτητή, ότι η κατασκευή των πεζοδρομίων έγινε σύμφωνα με τις πρόνοιες του άρθρου 17 του Περί Ρυθμίσεως Οδών και Οικοδομών Νόμου (Κεφ. 96) και ότι ακολουθήθηκαν όλες οι προβλεπόμενες διαδικασίες. Επίσης τον πληροφόρησε ότι το Υπουργικό Συμβούλιο είχε απορρίψει όλες τις ενστάσεις σχετικά με την κατασκευή των πεζοδρομίων της Λεωφόρου Μακαρίου Γ' και η σχετική ειδοποίηση δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα ημερ. 12.6.87. Τέλος ο Δήμος Λεμεσού ανέφερε στον αιτητή ότι αδυνατεί να τον απαλλάξει από τις υποχρεώσεις του που απορρέουν από τον προαναφερθέντα νόμο. 10
15

Η απάντηση αυτή του Δήμου αποτέλεσε το αντικείμενο προσφυγής του αιτητή στην *Σχίζας ν. Δημοτικού Συμβουλίου Λεμεσού κ.ά.* (1990) 3 Α.Α.Δ. 3678, η οποία απορρίφθηκε, γιατί η προσβληθείσα πράξη δεν ήταν εκτελεστή, αλλά πληροφοριακού χαρακτήρα. Στο στάδιο αυτό κρίνω σκόπιμο να αναφέρω ότι μερικά από τα γεγονότα της παρούσας υπόθεσης, λήφθηκαν από την *Σχίζας*, γιατί όπως διατυπώθηκαν από τους συνηγόρους, δεν έδιδαν πλήρη εικόνα. 20
25

Μετά την εκτέλεση του προαναφερθέντος έργου δημοσιεύθηκε στην επίσημη εφημερίδα της Δημοκρατίας η προσβαλλόμενη πράξη και σαν αποτέλεσμα ο αιτητής καταχώρησε την παρούσα προσφυγή. 30

Οι καθ' ων η αίτηση εκτός των άλλων προδικαστικών ενστάσεων που υποβάλλουν με την ένστασή τους, ισχυρίζονται ότι η προσβαλλόμενη πράξη δεν είναι εκτελεστή διοικητική πράξη, αλλά είναι πράξη εκτέλεσης. Θα εξετάσω πρώτα την προδικαστική ένσταση αυτή. 35

Η αναθεωρητική δικαιοδοσία του Ανωτάτου Δικαστηρίου περιορίζεται στον έλεγχο της νομιμότητας εκτελεστών διοικητικών πράξεων. Εκτελεστή είναι μια πράξη με την οποία δηλώνεται η βούληση ενός διοικητικού οργάνου και η οποία αποσκοπεί στην παραγωγή έννομου αποτελέσματος, με το οποίο να δημιουργείται, τροποποιείται ή καταργείται μια υπάρχουσα νομική κατάσταση, δηλαδή είναι δικαίωμα ή μια υποχρέωση διοικητικού χαρακτήρα. Επί- 40

- σης θα πρέπει να είναι δυνατή η άμεση εκτέλεσή της διά της διοικητικής οδού. (Βλ. *Kythreotis v. Republic* (1965) 3 C.L.R. 437, *Kolokassides v. Republic* (1965) 3 C.L.R. 542, σελ. 551, *Nemitsas Industries Ltd v. Municipal Corporation of Limassol and Another* (1967) 3 C.L.R. 134, *Republic v. Costas Demetriou and Others* (1972) 3 C.L.R. 219, σελ. 222-223, *Ioannou v. Republic* (1986) 3 C.L.R. 1661, σελ. 1668, Πορίσματα Νομολογίας του Συμβουλίου της Επικρατείας 1929-1959, σελ. 236-237.
- 5
- 10 Όσον αφορά τις πράξεις εκτελέσεως, στα προαναφερθέντα Πορίσματα Νομολογίας, στη σελ. 240, αναφέρονται τα ακόλουθα:
- “δδ’. Πράξεις εκτελέσεως. Μετά την έκδοσιν της εκτελεστής πράξεως, δι’ ης επέρχεται το σκοπηθέν έννομον αποτέλεσμα,
- 15 λαμβάνουν συνήθως χώραν διάφορα μέτρα και ενέργειαι τείνουσαι εις την εκτέλεσιν αυτής. Αι τοιαύται πράξεις εκτελέσεως στερούνται εκτελεστού χαρακτήρος και απαραδέκτως προσβάλλονται αυτοτελώς δι’ αιτήσεως ακυρώσεως.
- 20 Ειδικώτερον πράξεις εκτελέσεως συνιστούν αι πράξεις δι’ ων κοινοποιείται ετέρα εκτελεστή πράξις, ή ανακοινούνται, ή γνωστοποιείται το περιεχόμενον αυτής, ή παρέχεται απλή ειδοποιήσις εν σχέσει προς ταύτην. Επίσης μη εκτελεστήν πράξιν εκτελέσεως αποτελεί η απλή διαβιβαστική πράξις ή η διαταγή της Διοικήσεως περί εκτελέσεως ετέρας εκτελεστής πράξεως ή η πρόσκλησις όπως συμμορφωθή τις προς υφισταμένην εκτελεστήν πράξιν.”
- 25
- 30 Η απόφαση του Δήμου Λεμεσού για την κατασκευή των πεζοδρομίων βασίστηκε στις πρόνοιες του άρθρου 17 του περί Ρυθμίσεως Οδών και Οικοδομών Νόμου, Κεφ. 96. Το άρθρο αυτό προνοεί και τη διαδικασία που πρέπει να ακολουθηθεί. Αυτή τη διαδικασία ο Δήμος Λεμεσού την ακολούθησε πιστά.
- 35 Ο αιτητής πριν αρχίσει η εργασία κατασκευής των πεζοδρομίων και μετά την πρώτη δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα, που προνοεί το εδάφιο 3 του άρθρου 17 του Νόμου, υπόβαλε ένσταση. Ακολούθως το Υπουργικό Συμβούλιο, στο οποίο υποβλήθηκαν, μεταξύ άλλων, τα σχέδια, οι προδιαγραφές, οι προσμετρήσεις, το υπολογιζόμενο κόστος της εργασίας και η ένσταση του αιτητή, τα ενέκρινε χωρίς όρους, απόρριψε την ένσταση του αιτητή
- 40 και σύμφωνα με το εδάφιο 7 του άρθρου 17 του Νόμου, έγινε η σχετική δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα. Ο αιτητής δεν προσέβαλε την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, με την οποία

εγκρίθηκε το έργο και οι προτεινόμενες δαπάνες και με την οποία απορρίφθηκε η ένστασή του:

Τελικά και όταν το όλο έργο συμπληρώθηκε, ο αιτητής προσέβαλε την ειδοποίηση που δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 6.11.92, υπ' αρ. 3568. Αυτή η δημοσίευση όμως έγινε σύμφωνα με τις πρόνοιες του εδαφίου 9 του άρθρου 17 του Νόμου, όταν η όλη εργασία είχε περατωθεί και το ακριβές ποσό και όχι το υπολογιζόμενο, είχε πια καθοριστεί και συγκεκριμενοποιηθεί.

Έχω τη γνώμη ότι η ευθύνη του αιτητή για πληρωμή της αξίας κατασκευής των πεζοδρομίων μπροστά από τα οικόπεδά του, αποκρυσταλλώθηκε όταν η ένστασή του είχε απορριφθεί από του Υπουργικό Συμβούλιο και δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα η σχετική γνωστοποίηση. Έστω και αν υποθέσουμε ότι ο αιτητής δεν το πληροφορήθηκε, γιατί δεν αναφερόταν το όνομά του στη γνωστοποίηση για να αντιληφθεί ότι τον αφορούσε, ο αιτητής πληροφορήθηκε την απόρριψη της ένστασής του, με την επιστολή που του έστειλε ο Δήμος Λεμεσού στις 15.2.90, αλλά και πάλιν ο αιτητής παρέλειψε να καταχωρήσει προσφυγή. Κατά τη γνώμη μου, η τελευταία δημοσίευση που προσβάλλεται, δεν είναι εκτελεστή διοικητική πράξη, δεδομένου ότι δεν παρήγαγε έννομα αποτελέσματα με τα οποία να δημιουργείται, τροποποιείται ή καταργείται μια υπάρχουσα (νομική) κατάσταση, δηλαδή ένα δικαίωμα ή μια υποχρέωση διοικητικού χαρακτήρα. Αυτή η υποχρέωση δημιουργήθηκε νωρίτερα και δεν προσβλήθηκε. Η προσβαλλόμενη δημοσίευση δεν είναι τίποτε άλλο παρά μια πράξη εκτέλεσης και στερείται εκτελεστού χαρακτήρα.

Ενόψει της κατάληξης αυτής, δεν κρίνω σκόπιμο να υπεισέλθω στην ουσία της προσφυγής.

Η προσφυγή απορρίπτεται ως απαράδεκτη. Δεν επιδικάζονται έξοδα.

Η προσφυγή απορρίπτεται χωρίς έξοδα.